

Обставини справи

Справа стосувалася старшого судді Регіонального адміністративного суду м. Анкари, якого було переведено без його згоди до іншого суду одного із судових округів нижчої інстанції згідно з рішенням Вищої ради суддів та прокурорів, яке не підлягало судовому перегляду.

У 1979 році заявника було призначено помічником судді доповідача. Упродовж юридичної кар'єри заявник став головою Восьмої палати Адміністративного суду м. Анкари в 1998 році. У 2005 році заявника було призначено суддею до Регіонального адміністративного суду м. Анкари рішенням Вищої ради суддів та прокурорів (далі – Рада) без його згоди. Його заперечення було відхилено Радою з розгляду заперечень, рішення якої не підлягало оскарженню до звичайних судів. У 2006 році заявника було переведено до Регіонального адміністративного суду м. Сіваса. Цей суд був судом нижчої інстанції порівняно з тим, у якому заявник попередньо обіймав посаду. Жодних причин цьому переведенню не було надано.

Уряд оцінив професійну діяльність заявника у 2005 році. Заявникові було присвоєно «середню» оцінку та зазначено, що «..було б доцільно усунути його з посади голови та перевести до іншого суду, але не в м. Анкарі». Заявник стверджував, що у зв'язку із цією оцінкою йому було відмовлено в підвищенні заробітної плати.

27 липня 2006 року заявник звернувся до Ради із заявою про перегляд рішення про його переведення до суду м. Сіваса. Він стверджував, що рішення були ухвалені без його згоди, в порушення його суддівської незалежності та професійної репутації. З урахуванням того, що м. Сівас розташовувався в 440 км від його дому, переведення заявника становило втручання у право на повагу до сімейного життя. У відповідь Міністерство юстиції лише зазначило, що переведення відбувалися з урахуванням потреб служби. Це рішення не могло бути оскаржене до звичайних судів.

У 2007 році заявник звернувся до Міністерства юстиції з вимогою розкрити підстави його «середньої» оцінки. Міністерство відповіло, що атестаційні форми були засекреченими та не підпадали під сферу дії Закону про право на інформацію. Також у 2007 році, після звернення із заявою до Суду, Рада з перевірки суддів зазначила, що заявник був поінформований про свій рейтинг та отримав список рекомендацій із покращення, проти яких на той час він не заперечував.

Посилаючись на пункт 1 статті 6 Конвенції, заявник скаржився, що він був позбавлений можливості судового оскарження відмови в розгляді його заяви з перегляду рішення про переведення до нижчого суду.

Оцінка Суду

ЄСПЛ повторив, що право на доступ до суду не є абсолютним та може підлягати законним обмеженням, мета яких є законною, а обмеження пропорційним. ЄСПЛ також підкреслив важливість розподілу влади та незалежності правосуддя.

ЄСПЛ відзначив, що законодавство Туреччини не забезпечувало суддів географічною гарантією. Водночас Суд визнав, що положення Конституції Туреччини та відповідні внутрішні положення, що гарантують незалежність судових органів в Туреччині, забезпечували заявника, судді на час подій, правом на захист від свавільного переведення. Зрештою ЄСПЛ зазначив, що це право було цивільним. ЄСПЛ нагадав, що в принципі спори між державними службовцями та державою належать до сфери дії статті 6 Конвенції в разі недотримання двох умов, наведених у справі *Vilho Eskelinen and Others*. Умови полягають у прямому виключенні можливості звернення до суду для вирішення спору; таке виключення має бути виправдане об'єктивними підставами в інтересах держави.

Незважаючи на те, що в цій справі відповідне законодавство прямо виключило можливість звернення до суду, ЄСПЛ з урахуванням особливої ролі правосуддя та важливості забезпечення принципу розподілу влад встановив, що виключення суддів зі сфери дії гарантій статті 6 Конвенції в питаннях умов їх працевлаштування не могло виправдовуватись об'єктивними підставами в інтересах держави.

ЄСПЛ підкреслив, що відповідно до Конституції Туреччини рішення про переведення заявника не було переглянуто й не було доступним для перегляду звичайним судом чи іншим органом, що реалізує судові функції. Тому відсутність судового перегляду була законною з точки зору національного законодавства. ЄСПЛ мав вирішити, чи відповідала Конвенції відсутність судового перегляду рішень про переведення суддів.

ЄСПЛ знову нагадав про важливість судової незалежності та процесуальних гарантій для захисту цієї незалежності стосовно рішень, які впливають на кар'єру судді. Окрім іншого, ЄСПЛ підкреслив міжнародне занепокоєння щодо неналежного використання механізму переведення в Туреччині проти суддів. Зрештою, на карту було поставлено довіру до правосуддя та особисту незалежність суддів. ЄСПЛ дійшов висновку, що відсутність доступу заявника до суду не переслідувала легітимної мети.

Отже, було порушено пункт 1 статті 6 Конвенції.

Висновок

Порушення пункту 1 статті 6 Конвенції (право на справедливий суд).

Рішення в цій справі ухвалене Палатою 9 березня 2021 року й набуло статусу остаточного 9 червня 2021 року відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції.